

Franckesche Stiftungen zu Halle

Mléko čisté Prawdy Božj, to gest Katechysmus aneb Neyprwněgssj Počatky Křesťanského Včenj, s kratičkým Wyswětlenjm k k Wzdělánj Mládeže Cýrkwj Božjch ...

Elsner, Johann Theophilus

W Háli Magdeburské, 1765

VD18 1335390X-001

Kratký Wytáh z celé Hystorye Pjsem Swatých

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

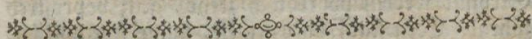
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-229226

I.

(*) Kratký Wytáh
z celé
Hystorie Písem Swatých.

První Kapitola.
Obsahuje w sobě Hystorii Swěta od
Stvoření wssech věch až k obecné
Potopě.

Stworitel wssech věch učinil tento Swět
čtyry Tisíce Lét před Narozením Pána
nasseho Jezise Krysta. W šestí dnech
stworil wssemohauchý ten Stworce wssecka
stworění, která na Swěte jsou, a šestého dne uči-
nil Adama, jenž první Člověk byl (1 Mogg. 1).
Stwo-

(*) Tento Kratký Wytáh Hystoriečský od sedmi n. osmiletých
Dílek školních k vyučení se w čtení vyznání bžti může,
místo

Stworil geg Pán Bůh podle Obrázu svého, a dal
mu vládařství nad jinými učiněnými. Tvořil
Adam hned po svém Stvoření, spolu s Manžel-
kou svou Ewau, která z jednoho z Žeber jeho
sformovaná byla, do zemského Káge, genz se s
záhrada Eden gmenuge, vsazen byl (1 Mojs. 2).
A na tomto místě byli by tito nassli první Rodičové
tuze blahoslavené bydlili, kdyby w své newinnosti
byli setrwali, a tohoto Přikázání Bůžeho, které jim
hned na začátku bylo dané, ostržhali. Poně-
wadž ale Adam s Ewa strže swedení Dablowo ne-
poslupnými se stali, a zákaz Páně, podle kterého ze
Stromu wědení dobrého s zlého, genz v prostřed
záhrady Eden stal, gisti neměli, mimo sebe byli pu-
stili, potratili swau Newinu s swúg přestastný
způsob, Smrti byli poddani, a od Boha z Káge
přez

misto jiné Knihy aneb Zákonu Páně, a od osmého Roku
djelň Zákon Páně, Konfesky s Praxis s všickem svým
porčebowati mohau. Přidané naposledy Weršičky z Sta-
rého Zákonu s Knihy Apokryfa negenom bedlivě čtené
byti mohau, ale také na zpaměť nechtějí odložiti, a na-
wědění s wzdelání swému prospěšnému, negenom we škole,
ale s doma w swých rodicích se nachazěje. Časného
Knihu o Radích s Občecných Jednoty Bratrské nechtějí
nasse djelň, také časné do swých rukau dostanau, aby se
wždy wěstj maudrosti s dobrým Radám Cerkewnjm hned
od malickosti své naučili, a w rozsápné Kázi s Wázi
eměnit byli; nebo Witel aneb dobrý Školník jim při
této přiležitosti chwalitebné Rady Cerkewnj. Schwaliti a
osladiti může.

prerokosfného wyhnani. Strze žalostný tento Adá-
mú Pad wessel Hřích a Smrt do Swěta, a byliby
wssicknj wšbec Lidé wěčně neschastnými se stali, kdy-
by Bůh, w Milosředenstwj swém neobsahěl, nebyl
měl s nimi wtrpnost. Ale Bůh zaslíbil hned po
Padu, že Semeno Ženy přigiti a Hadu hláwu po-
trjti mělo (1 Mogj. 3.), co tolik znamenalo, že Lidé
strze Gejssie Křysta, genž se z Panny naroditi měl,
od Hřicha, od Smrti a od mocy Dábla wyswobo-
zeni býti měli.

Mogjjs swatš wyprawuge nám w swé prwnj
Knize w kap. 4. y 5., kdo děti y potomcy Adáma
byli. Z Hystorie tehdejsšjch časů wjdime, že Lidé
tehdaž mnohém delšj Žiwot měli, nežli nyní, a že
přes několiť set lét žiwi bšwali. Také se nám uká-
zue, že hned po Padu Ragškém Hřích panowati
žacal. Kain, staršj Adáma Syn, Bratrea swěho
Abela zabil, a bezbožné měl potomky. W tom
ale předce Patriarchowé, a obzwláštne Počolenj
Serowo, který gedn z Synů Adamowých byl,
Boha prawě znali y ctili. Mezy těmi Patriarcha-
mi zmjaka se děge Enocha, gehož Bůh z tohoto
Swěta wzal, tak že smrti neuzřel. S čemž Pán
Bůh Pobožnost geho korunowati, a lidem ukazati
chtěl, že pobožným y po tomto Žiwotě Odplata se
wděliti má. Po negakém ale časě y Potomcy Se-
rowj se zkašli a s bezbožnými se spogili (1 Mogj. 6.
y 7). Země nečtnostmi tak se naplnila, a zkaža tak
se rozhoginowala y rozšřila, že spravedliwš Bůh
potopu na Swět poslal, strze nř skoro wssicknj lidé
potopent y wyhlazeni byli. Noe gedině, genž bo-
hobogný

hobogný Muž byl, s potomky svými potopy obecně
všel, a w Korabě zachovaný byl, gehož na rozkaz
Páně wydelati musel, dřív nežli Potopa na Svět
přišla. Památka této Potopy negenom w Slově
Božím nám gest zachována, ale také y mezy roz-
ličnými Národy Světa se nachází; gať se to z mno-
hých starých Hystoriy ukázati může. Stala se obecná
tato powodeň ašy 1656 lét po Stvoření Světa.

Druhá Kapitola.

Obsahuge w sobě Hystoriy od Potopy
až k powolání Abrahamowu.

Nyni Noe po Potopě z Korabu byl wysšel, vše-
nil Bůh s nim Smilauwu, y obnovil natu-
ralný Zákon, aby tady lidi od bezbožnosti y nectno-
stí zdržel (1 Mog. 8. y 9). Noe tři Syny měl,
Sema, Chama y Jafeta (1 Mog. 9. y 10.) a w
potomných časích nimi y potomky gegich celh okřsleť
Světa k osazení přišel. Potomcy Semowi předně
se osadili w Asyi. Chamowi potomcy na wětšim
dile se w Afryce rozšířili; a Jafetowo semeno do
Ewropy se dostalo. A z těch wšicknj Narodowé Světa
swůj půwod brali (Wiz kap. 10. w. 1. kn. Mog.).
Negatý čas po potopě wzali sy lidé do hlavy, tuze wy-
sokau wězi Babelowan wystawěti, ale Bůh gini za
tauto přiležitostj gegich řeč tak pomatl, že sobě wespo-
leť nerozuměli, a tak se potom do rozličných Kragin
rozprchl. Okolo tohoto času Modloslužba se wy-
šlyla y tuze rozhognila, a tu sy Bůh zwlastnj Lid
wywolil, w němžby prawě Naboženstwj zachované
bylo.

bylo. K tomu Syni povolal Bůh Abraháma, genž w Chaldegském Měste Dr přebýwal. Přikázal mu Hospodin, tuto zemi, w níž se byl narodil, opustiti, sobě slaužiti, sebe ctiti y do země Kananejské giti; a přislíbil mu, tuto zem potomkům geho dati, ge rozmnožowati, a že se z nich Messyáš naroditi měl. Powolanj Abrahamowo stalo se 427 lét po potopě.

Třetí Kapitola.

Obsahuge w sobě, co se od Abraháma až k wywedenj Eidu Izraelského z Egypta stalo.

A Dnž Abraham do země Kananejské byl přišel, bydlil w nj negaký čas s Lotem, Synem Bratra swého, a žádného neměl potomka (1 Mogj. 12). Tato země tehdáž osazená byla Kananejskými, genž Modloslužebnicy a tuze prostopassni lidé byli. Zvláště obywatelové Města Sodomy, kde se potom Lot byl osadil, tak bezbožni byli, a takových Nectnosti ohavných se dopustili, že spravedlivý a wšemohaucý Bůh toto Město, kdž Lota y Manželku y Dcery geho z něho byl nechal wywěsti, zkažyl. Dheň z Nebe na Sodomu y Gomorru takowým způsobem padl, že tato Města s Dbywately swými y s celau okolnj Kraginou shořela y w pospel se obrátila (1 Mogj. 19). Kdž Abraham sto let starý byl, narodil se genu zagrachau mocj Boží Syn geho Izák. Izák Dcem Jákoaba byl, a Jákoab dwanácte měl Synů, co potom Hlawami dwanácte Pokolenj Synů Izraelských byli (1 Mogj. 21).

Nepz

Nejprřednějšší z těch Pokolení potomně byli Po-
 lení Lévi a Pokolení Júda. Z Pokolení Lévi
 potomně Kněží Páně a jiní k Službám Božím ži-
 zeni Služebních vzati byli; a Pokolení Júda nej-
 sylnějšší bylo, z něhož potomně a Králové povsta-
 li; každý též a až k Příchodu Krysta Pána, genž se
 z tohoto vlastně pokolení naroditi měl, trvati a
 zachované býti mělo. Když Jozef, geden z Synů
 Jákobových, z nenávisťi a závisťi od Bratrů svých
 prodán a do Egypta wedený byl, powyššil geg Bůh
 škrze Krále této země k nejvyšší cti a důstojnosti w
 tomto Království (1 Mogg. 37). Po několika Lé-
 tech Jákob, Patriarcha Swatý, hladem w Zemi
 Kananěské panujícím přinucen byl, s celým
 Domem svým do Egypta tahnauti, a tam bydleti.
 Okolo tohoto času žil na Swětě Job, genž
 pro swau Pobožnost a Trpělivost w Kříži tuze sla-
 voný Muž byl. Po Smrti Jákoba a Jozefa roze-
 množil se lid Izraelský w Egyptě tak tuze, že Král
 Faraó genu to zawiděl, a před sebe wzał, geg wy-
 hubiti (2 Mogg. 1.); Bůh ale poslal Moggjše, genž
 po učiněných mnohých Zazracích a po předchazej-
 ících desíti ranách, gimiž Egypt strapený byl,
 Faraóna k tomu přiwedl, že lidu Izraelskému z země
 své se stěhowati domolil. Toto wngjstí Synů
 Izraelských z Egypta stal se 430 Lét po wywołání
 Abrahamovým.

Čtvrtá Kapitola.

Zavjra w sobě Hystoryi Lidu Izraelského
od Wngiti z Egypta až k wystawení
Chrámu Ssalomaunowa.

Když se Synové Izraelskí z Egypta byli stěho-
wali, suchau Nohau prošli rudé More. A
když Farao, co je hnil, za nimi do něho se byl
pustil, potopen byl w něm y s celým Wogstem
swým (2 Mogz. 13. y 14). Padesát dni po wyswo-
bození Lidu Izraelského z Egypta dal Bůh na Hore
Synai desatero Boží Přikazání (2 Mogz. 20). Na
to také dal Mogziffowi Zákon Politický y Ceremo-
niální k ošřehání pro Lid Izraelský. Nenechal Bůh
Lid Izraelský hned po jeho wngiti z Egypta do Ka-
naana wgti, nýbrž zůstali na poušti čtyřiceti lét
před zpráwau Mogziffowau. Když tedy Mogzš po
wyplynutí těch 40 lét umřel, nastoupil na jeho
místo Jozue (Jozue I). A když on tyto Narody y
Krále, co w Zemi Kananegské bydlili, přemohl byl,
osadil se na to místo Lid Izraelský. Po Smrti Jo-
zue panowali w Lidu Izraelským Saudecowé, kte-
rých Bůh od času k času wzbudil, až potom Sa-
muel, genž poslední z Saudeů byl, Saule za prvnj-
ho Krále w Izraeli ustanovil. Po Saulowí králo-
wal Král y Prorok Páně Dawid, genuž Syn ge-
ho Ssalomaun w Králowstwj následowal, genž
Chrám Geruzalemský 480 lét po Wngiti z Egypta,
a asy 1000 lét před Narozením Gejssse Krysta, wy-
stavěe.

Pátá

Pátá Kapitola.

Hystorya Lidu Božjho od času Wystaw-
ného Chrámu až do zageťi
Babilonského.

Rozděl po Smrti Krále Sfalomauna Syn geho
Roboam kralovati začal, odpadlo od něho
deset Pokolenj Izraelských, tak že jen nad dvěma
Pokolenjmi, totiž nad Jůdau a Benyamincem, pa-
nowal (1 Král. 12). A tady se dwogj Králowstwj
v dělalo, z nichž gedno Králowstwj Izraelské nazwa-
né bylo, a těch 10 odpadlých Pokolenj w sobě ob-
sahlo; a druhé se gmenowalo Králowstwj Jůdské, w
němž dwogj toto Pokolenj se nacházelo, které při Roboa-
mowi wěrně setrwal. Králowstwj Izraelské 150 lét
trwalo, a prwnj Král geho byl Gerobeam. Ten poně-
wadž se obawal, žeby poddani geho, gdauce do Geruza-
léma na Slawnosti wegrocňj a obětowánj, Roboa-
mowi se opět poddati mohli, wyzdwihl w Králowstwj
swém falešné Náboženstwj. Dal dvě zlatá Telata
v dělati, kteráž pod Gménem Boha Izraelského ctě-
ná a wyzywána byla. Narjčil k tomu gisté Slawno-
sti a ustanowil gistých Kněžj, tak že pod panowá-
njm Gerobeama a Nasledownjčků geho Modloslužba
do Lidu Izraelského wwezená byla. Wšicknj Králo-
wé w Izraeli Modloslužebnjcn byli, a zachowali fa-
lešné toto Náboženstwj, které Gerobeam byl narjčil.
Bůh k desťti Pokolenjmi Proroky posylowal, aby ge
pro gegich Neprawosti trestali, a prawému Poznánj
Božjmu ge učili. Nejprědnějšj těch Proroků byl
Eliaš,

Elías, genž prorokował za času Achaba, který ge-
den z nejbezbožnějších Králů Izraelských byl. Na-
posledy přišlo Království desíti Pokolení z russenj,
a Město Samarijské, které Královské Město bylo,
za času Ozeasse, posledního Krále Izraelského, od
Salmanassera, Krále Asyrského, dobyté bylo,
genž těch deset Pokolení Izraelských do svého Krá-
lovství přenesl, z něhož potom do isselických Kra-
jin tak rozptýleni byli, že se nikdy více v Zemi své
osaditi nemohli (2 Král. 17.) Království Jüdské
130. lét dále trvalo než Království Izraelské. Nej-
přednější Město tohoto Království bylo Město
Geruzalém, kde se pravému Bohu v chrámě Es-
lomaunovém sloužilo. Však ale Modloslužba y
do tohoto Království vvedena byla. Bůh od času
k času Proroky vzbudil, co se zlé zachovávalosti lidu
Jüdského protivili, genu Pohrůžky Páně zvěstovali,
y Příjstí Mesyáš přepověděli. Izaiás geden z
nejpřednějších Proroků byl. Byli také y někteří
Králové pobožní, co se snažili, Modloslužbu zruši-
ti, gmenovitě Jozafat, Ezechyás, Jozyás y ně-
kteří jiní. Poněvadž ale lid Jüdský nic méně v
hříšných svých setrval, podvrátil spravedlivý Bůh
y Království Jüdské, pohrozivše genu dosti bla-
ho, y nawštíwivše ge několikrát střz okolné Krále.
Nabuchodonozor, Král Babilonský, přišel, a
obléhl Město Geruzalém pod panováním Sedekiasse,
posledního Krále Jüdského. Dobyl ge a spalivše
ge y s chrámem Páně, wedl lid zagaty do Babilona
(2 Král. 18). To se stalo 420 lét po tomto čase,
když Esalomaun grunty chrámu Geruzalémského za-
kladal,

kladal, a 580 Lét před Narozením Spasitele našeho.

Šestá Kapitola.

Co se od Zagetí Babilonského až do Příchodu Krysta Pána přitrefilo.

Zagetí Babilonské 70 Lét trvalo podle předpovězení Proroka Páně Jeremiáše w Kap. 15, 11. Dan. 9, 2. Ezdr. 1, 4, 5. Po vyplnutí těch 70 Lét nawratili se Židé s dovolením Cyra, Krále Perského, pod Zprávou Zorobabele do své Země, aby chrám Jeruzalemský w nově wystavěli. Přeskazali jim ale okolní Narodové, tak že toto stavení se odkládalo až k panování Darya, Krále Perského, jenž přikázal, aby chrám zase vystavený a služby Boží w něm konané byly. Proroci Páně Haggai a Zacharyáš tenkrát živi byli, a napomenuli Židé k bedlivému chrámu Páně vystavení. Několik Lét po tomto čase nawratil se Zehemiáš, s dovolením Krále Artakserksa, do Zúdstwa, a nechal zdi Jeruzalemské w nově vystavěti, a všecko zas do dobrého Porádku wwezl. Od dotčeného vystavení Jeruzaléma, pod panováním Darya až k obecné zkáze tohoto Města, jenž se po Narození Krysta ašy 70 Lét stala, vyplýnulo 70 Tydnů Prorockých, totiž 490 Lét, podle Prorockví Proroka Danye w Kap. 9, 24. Mat. 24, 15. Luk. 21, 20. Když se tedy Židé do své vlasti nawratili, negaf čas Perskému vládařství, a potom Syrskému porobání býti museli. A tu wšelika na ně přišla Přenasledování, z nichž posle-

poslednj pod Králem Antyochem neyodvratnějšj bylo, proto je on chrám Geruzalemský oblaupil, porušil, a ukrutných Muč vjímal, Židé k tomu přivést, aby se Náboženství svého odřekli. Viz toho v Knihách Machabegských (1 Machab. 1. y 2 Machab. 5. 6. 7). A to způsobilo, že Matatyáš y mnozí jiní Židé se spogili, k obhagování Náboženství svého y svých Swobod. Obdrželi také slyše Vdatnost y Prospědnost Jůdy Machabegského y Jonatana, genž oba Synové Matatyáše byli, mnoho y slavná Vítězství (1 Machab. 2. y 2 Machab. 8). Když tedy Swobod svých zase dostli, a Náboženství své zas sporádali byli, dlouhý čas pod panováním Kněží, genž na Jůdu y Jonatana nastoupili Místo, a Královský Tytul sobě přivlastnili. To zřel ti, gichž Asmonei gnenuge Hysterna Swatá. Naposledy dostali se Židé pod moc Cysáře Římského, genž Herodesa v Jůdstvu za Krále nad Jůdstvem vsadil; a to byl ten Herodes, genž při Příchodu Mesšyáše panoval.

Sedmá Kapitola.

O Narození, Životě, Smrti, Vmrtvých-
stání y v Nebe vstaupení Pána Ježíše
Křtsta.

N když Čas byl přišel, v němž Bůh Syna poslati byl vložil, narodil se Pán náš Ježíš Křtstus v Jůdstvu; při čemž se vselilě věcy přihodily, které Narození toto slavné učinily. Vstať se

se ale Židům hned poznati nedal, ani Auřáb swaŕg
Prorocký začal, až w třidcatém Roce byl y od Jana
Křtitele se byl dal pokřtiti. W hystoryi Swatých
Ewangelistů máme wypsáný Žiwota Geziŕŕe Křysta;
a fdyž na tu hystoryi prawě pozorujeme, tři wěcn
w nj k nabožnému Rozjímánj máme, totiž Včenj
Geziŕŕe Křysta, geho Diwoy y Swátost Žiwota
geho. Přeswáté kazal Včenj, genž se gedíně na
Čest Boží y na opravdowé dobré Pokolenj lidského
roztahowalo. Welmi mnoho Diwů učinil, z nichž
se geho newystihlá Moc, Maudrost y dobrota zře-
tebně ukazala; a strže Diwoy tyto dokázal, že Syn
nem Božjm gest, a že Včenj geho gest prawdivé.
Žiwot geho dokonále swatý byl. Nachazý se w
něm Příklad wšelgatyh Etnostj, a obzwláŕŕně po-
biwenj hodná Láŕŕta y Počora, neobyčegná Zorli-
wost a obecné Zápřenj Swěta. Když tedy Geziŕŕ
takowým způsobem mezy Židy asy čtyry Léta žio-
byl, vkrizowali y wsmrtili geg před samau Sláwno-
stj Welikonočnj. Wstal ale třetjho dne po swé Smrti
zase z mrtwych, a čtyrydcátého dne po Zmrtwych
wstánj swém wstoupil na Nebesa, odkudž desátého dne
na Wcedlujŕŕy swé Ducha swatého wyslí.

Dřiná Kapítola.

O Kazánj swatých Apóstolů y o rozŕŕi-
řenj Náboženstwj Křestanského.

Rdyž Apóstolowé Swatj Ducha Swatého w
Geruzalémě byli obdrželi, začali Ewangeliu
tam zvěŕŕowati, a Kazánj swá zágrafy potwrditi.
Z Po-

3 Počátku w Židůstě toliko Zemi y samým gen Ži-
dům kazali; kdýž gim ale Bůh byl poznati dal, že
Náboženství křesťanské všem lidem zvěstované býti
mělo, odesli a kazali Ewangeliium celému Světu.
Všudy oni, kamkoli přišli, Židů našli, proto že
tento lid dlouhý čas po všech Kraginách rozptýlený
byl. A k těmto rozptýleným Židům Apóstolové
swatí z prwopočátku se obrátili, gak nás o tom
Skutkové swatých Apóstolů povědaji, a k těm také
některá swá poslali Psánj. Rad to y wšeliké giné
Naroby bez přigimánj Dsob k Známosti Ewangeliium
powolali, a pokřtiti těch, co se k Chřtívi křesťanské
připogiti chtěli. A to wlastně bylo Obsazenj tohoto
Věcnj, které Apóstolové swatí y ginj Služebnjch
Pána Gejisse zvěstowali, že gen gedínj gest Bůh,
genj Nebe y Zemi stvoril; že ten prawý Bůh, ge-
hož mnohý aj posawád prawě nebyli poznali, sebe li-
dem štrže Gejuzkrysta w Známost wweď; že tento Ge-
jiss, gehož Židé byli vkrýžowali, z mrtwých zase wstal;
že On gest Spashtelem Swěta, Saudcem wšech li-
dj, a že wšicknj ti, coby w něg wvěřili, wěcně spa-
seni býti magj. To věcnj od Apóstolů swatých s ta-
kowým prospěchem se kazalo, že Náboženství křes-
ťanské w několiká létech po nepředněgšjch Místech
Swěta se oznamilo y rozšířilo. Co se Židů dotyce,
tedy oni 40 lét po Smrti Spashtele našeho rozehnáni
byli. Město Geruzalemské od Řimanů bylo dobyté, a
spolu y s chrámem, gak to Pan Gejiss žetebdně byl před-
powěděl, zbořené. Saudové Boží na Židé přišli, a
proto oni po celým Světě rozptýleni byli. A od toho
casu oni ze své zasslosti dodnessa k sobě přigiti nemohli.

Dewatá Kapitola.

Kratké Obsažení Náboženstwj Křesťanského.

Nynchom ale srozumitelné Navčení křesťanského poznání měli, tedy věděti musíme, že Apostolové swatj od lidí dvě věci žádali, a jim také dvě věci slibili. Ty dvě věci, které Apostolové žádali, byly, že lidé věřiti a se polepsiti měli. Po nepřochteli, aby lidé w Boha y w Jezukřsta věřili, Náboženstwj pohanské y falešsnau Modloslužbu opustili, a žádnému než samému pravému Bohu, Tworcy Swěta, slaužili y geg wyzywali; aby Židé Jezisse Křsta za Messijasse od Boha zaslíbeného uznali, a tak Židé gako y Pohané věřili, že Křstus Jezis na Swět přišel, aby lidi spasil, za gegich hřichů dosti učinil, ge od zatracení y Smrti wyswobodil, a w jem těm, coby w něj uvěřili, dědičné k životu věčnému Práwo zpřisobil. Aby věni geho gako prawdivé přijmali, a při něm stále trwali. To druhé, co Apostolové žádali, bylo, aby lidé, co přiwé do welikého byli přišli Bezpečensstwj, swiug život polepsili a hřichů swých se odřekli, z nichž nepředněgšj byli Bezbožnost, Necistota, Nestřednost, Zkřutenstwj, Lakomstwj, Nepravost, Pycha, Vtrhání, Milování Swěta y sebe samého. Kterjž tedy koli Křesťané se stali, odřekli se dočasných hřichů, když Křest swatj přijmali, a slibili, w Ewizčení se w Pobožnosti y w Swatosti žiwubýti, a Rozkaz Pána Jezisse poslechnouti; genž se na tyto tři wytažuge věci, na Pobožnost z strany Boha, na Sprawedlnost y Lásku strany Bližnjho, a na Střednost strany nás samých. Když tedy lidé těchto Etnostj wěrně osřihali,

osřihali.

ostřihali, a dokážy Wjry swé y Pokání swého zgewili, tedy gim Aposťtolowé swatj dvě wěcnj slibili. Prwnj byla, že se gim Hřichy gegich, kterýchž je w Slepotě swé dopustili byli, odpusti i mēli. Druhā, že ge Bůh mēl do Smlauwy swé přigmauti, a gim Spasenj y Žiwot wěcnj darowati; w čemž ge Aposťtolowé Křtem swatym wgiřtowali. Co se ale těch itue, genž k Náboženstwj Křesťanskému přistaupiti nechťeli, aneb gsauce Křesťané tak žiwubōti nechťeli, gaž gim Křstus Pán byl přikázal, tedy gim Aposťtolowé Swatj oznamili, že Spasenj prazdnj a zatracenj y Smrti wěcně poddani býti mēli. A to gest z kratička Náboženstwj křesťanské, gaž ge Aposťtolowé Swatj kazali. Nasse Powinnost tedy gest, stále při něm trwati, ge milowati, a to, co ono nám přikazuje, ochotně činiti, abychom zde swatě žiwj gsauce, swého Spasenj od milosrdného Boha giste se nadjeti mohli; y naproti tomu abychom, když Gejžš Křstus w Den saubnhy přigde, a gednomu každému podle Skutků geho zaplastj, těch Pokut, kterýmž Slowo Páně bezbožnjkům hrozj, vřli, y w wěcně Sláwě, gž Slowo Božj wěřichm slůuge, neomylně wčastenstwj mēli.

II.

Kratkŷ Wytáh pěkňých propowědenj
Wšem swatých starého Zákona ic.

3 Přjřlowj Ššalomauna.

Ap. 1. 7. Bazen Hospodinowá gest počátek vměnj; mandrostj a cwičenjm pohrdagj bláznj.

— w. 8. Poslaucheg, synu mŷg, cwičenj Otce swého a neopausstěg nawčenj matky swé.

§ 4

— w. 32.

— w. 32. Pofoz hlaupých zmorduge ge, a sstěz
stj bláznů zahubj ge.

Kap. 2, 21. 22. Bpřimj bydliti budau w zemi, a
pobožnj žůstanau w nj; bezbožnj pak z země wylati
budau, a přestupnjch wykoreněni budau z nj.

Kap. 3, 11. Kážně Hospodinowy, synu můg,
nezamjteg, aniž sobě offlaw domlauwánj geho.

— w. 12. Kohož miluge Hospodin, toho tresce,
(a to) gakož Dtec syna, gegž sobě libuge.

Kap. 8, 13. Báženi Hospodinowá gest w nenáwě
sti mjtí zlé.

Kap. 10, 7. Památka spravedlivého pojehná
na, ale gměno bezbožnjch snrdj.

— w. 22. Pojehnánj Hospodinowo žohacuge,
a to bezewšseho trapej.

Kap. 13, 13. Kdož pohrdá slowem (Božim) sám so
bě sffodj; ale kdož se bogi přifázanj, odpłaceno mu bude.

— w. 24. Kdož držuge metku swau, uenawidj
Syna swého; ale kdo ho miluge, za časů ho tresce.

Kap. 16, 3. Bwal na Hospodina brjmě swé, a
budau wperwěna předsawzeti twá.

Kap. 17, 1. Lepšj gest kus chleba suchého s pokaz
gem, nežli dům plnj nabitých howad s swarem.

Kap. 18, 10. Běje perwná gest Gměno Hospodi
nowo, k němu se wteče spravedlivj, a bude powyšsen.

Kap. 19, 5. Swědek falešnj nebude bez pomsty,
a kdož mluj lež, newtece.

— w. 17. Kdo wdělugе muzněmu, pūgēuge Hos
podinu, a wnt za dobrodinj geho' odpłati gemu.

Kap. 27, 2. Rečat tě chwalj ginj, a ne vsaz
twá, cizj, a ne rtowé twogi.

— w. 6.

— w. 6. Bezpečnějšj rány od přitele, než lahobná libáňj nenawidjeho.

Kap. 28, 9. Kdo odwrací vcho své, aby nezšlyšel Zákon, y modlitba geho gest ošatnostj.

Kazat. 8, 12. 13. Několi hřijšij čij zlé na stočrát, a wždy se mu odkládá; gáwšak wjm, že dobře bude bogjčm se Boha. — Š bezbožnjm pak nedobře se diti bude.

Kap. 12, 1. Pamatuj na Štvořitele svého we dnech mladošti své, prwé než nastanau dnové zlj, o nichž diš: Nemám w nich žalbenj.

Tobiáš 4, 6. Synačku! po wšech dnj na Pá na Boha nasseho pamatuj, a zaumyšlně nehřeš a nez přestupuj přikázanj geho, ale špravedlnost čij po wšech dnj žiwota svého, a nechod cestami nepravosti.

— w. 14. Pnych přidrzi se zahynutj a nepošog mnohš.

— w. 16. Šehož nenawidjš, žadněmu nečij. (Šti od w. 6. do konce kapitoly.)

Kap. 13, 2. Hospodin šwihá y šimlowává se, wwoďj do pekla, y zas wmwodj; anjž gest, šdobn wtecty mohl před rukau geho.

Š Knihy Gezuš Syracha.

Kap. 3, 6. Kdo čij Dce, bude dleuhowěš, a poslušňš Pána odpocinutj způsobj Matce své.

— w. 9. Dobrořečenj Dcewo wtworze domj Djet, prokletj pak materino z kořene wmworáčj základy.

— w. 12. Synu, pomaheg w štarosti Dcey své: mu, a nepřiwozuj ho k žamutku, dokud šj žiw.

— w. 13. A šchazylš na rozumu, šnasseg ho, a nečij mu leškosti, podle nejwějššj možnoshi své.

— w. 18. Šjm šj wěššj, tjm se wjce ponizuj, a naležneš milost před Pánem.

Kap. 4,

Rap. 4, 8. Nakloni vcha svého k chudému ochotně, a deg genu odpořád posognau s tichostí.

— w. 33. Už do smrti zasazug se o pravdu, a Pán Bůh bogowati bude za tebe.

Rap. 5, 4. Neříkej: Přesil sem, a co mi se stalo zarmauceného; nebo ať Pán dluho showiwá, wšak nikoli tobě toho nepromine.

— w. 8. Neprobléweg obratiti se ku Pánu, aniž odkladeg den odedne.

— w. 16. Nebuď gmenowán klewetnjkem, a gazykem swým wklady necin.

Rap. 7, 1. Nečin zlého, a nezachwatj tě zlé.

— w. 16. Nepřipogug se k mnozstwj hrjstnjka.

— w. 24. Mássli ditek, cwič ge, a zhybeg z mládi ssjgi gegich.

— w. 28. Celým srdcem cti Otce svého, a na bolesti matky své nezapomijeg.

— w. 36. A chudému wztahni ruku swau, aby k dokonánj swému přisslo požehnánj twé.

Rap. 8, 7. Nezelehčug člověka w starosti geho, neboť y z nás (někteří) zstaragi se.

— w. 22. Ne každému člověku zgerug srdce svého, aby tě nepodwedl.

Rap. 10, 7. W nenáwistí gest před Pánem a lidm pýcha.

— w. 13. Počátek pýchy gest, kdyz člověk obstu-
puge od Pána, a od Stworitele geho srdce se wzdaluge.

Rap. 11, 10. Synu, nedáweg se w mnohé obchody.

Rap. 12, 2. Čin dobře pobožnému, a nagdeš odpłat, gestliže ne v něho, tedy v neywyssšjho.

Rap. 13, 1. Kdo se dotýká smoly, zmaze se od ni, a kdo towarýssj s pyssným, bude podobný genu.

Rap. 14.

Kap. 14, 2. Blahoslavený, tohož nepotupuge
Dusse geho.

— w. 5. Kdo gest sám sobě zlý, komu bude dobrý.

— w. 6. Menj horššjho nad toho, kterýž sám sobě
nepřege.

Kap. 19, 13. Promluw s přítelem, snad (toho)
nevčinil, a včinili, aby wjc nečinil.

Kap. 20, 1. Mnohem lepšj wěc gest trestati,
nežli tagně se hněwati.

— w. 29. Pocty a darowé oslepugj oči mauz
drých.

Kap. 21, 2. Gako před hadem wtjseg před hřj-
chem; nebo přistaupjšli k němu, všíkne tě.

— w. 28. Posskwriuge dusse své pomluwač,
a kdejbykoli obydli měl, w nenáwist vpadne.

Kap. 27, 2. Gakož mezy spogenj kamenní wražen
býwá hřebí, tak mezy kupowánjmi a prodáwanjmi
spáchán býwá hřeb.

— w. 3. Nebudeli kdo s pilností držeti se
bágně Páně, tohož dům rychle k wywrácenj přigde.

— w. 22. Kdo mhaurá okem, kuge zlé wěcy.

— w. 26. Kdož gámu kopá, vpadne do nj, a
kdož osydló klade, lapen bude w něm.

Kap. 28, 10. Zdrj se od swaru, a vmenššjš hřj-
chů; nebo člověk hněwivý zapaluge rúznice.

— w. 14. Budešli dmýchaty na gířku, rozjiti se;
pakli na nj plineš, vhašne, a obě to z wšt twých pocházj.

Kap. 29, 4. Množj sobě púgčku za wěc naleze-
nau pokladali, a nesnáž tēm včinili, kterýž jim na
pomoc přispěti.

— w. 10. Množj pro neschetnost nezaklá-
dagj bližnjho, obáwagjce se, aby o své nepřišli.

Kap. 30,

Kap. 30, 1. Kdož miluge Syna swého, často geg mřská, aby potěssenj z něho měl naposlednj.

— w. 16. Zdravj a čerstwořt lepřřj gest nad wřřelike žlato; a tělo řylné, nežli žbožj nežřislné.

— w. 17. Neni bohatřwř lepřřřiho nad ždrowj těla, a neni potěssenj nad radořt řrdce.

— w. 18. Lepřřřj řmřt než bjdnj žiwot aneb nez moc dławhá.

Kap. 31, 8. Błahosławeny gest bohath, kterjž naležen gest bez vřhony, a po žlato nepořtaupil.

— w. 23. Kdo se řředně chowá, ten dobre řpj, a wřtane ráno ř čerřwau myřlj.

Kap. 35, 18. Modlitba ponjženého obławj pronřká.

Kap. 37, 35. Pro obžerřwř množj žemřeli, ale řdo gest řřednj, prodřj žiwota.

Kap. 38, 9. Synu, w nemocy řwé nezauřeg, ale modl se Pánu, a onť vždrawj tě.

— w. 15. Kdož hřěřřj proti řtworřiteli řwému, nechť wpadne w ruce řěřři.

Kap. 40, 16. Řodina nepobožnjch nerožlořj raz tořesti, a řořenowé nečřřřj řřau na řkále natřžené.

Kap. 41, 1. O řmřti! gař gest hořká pamět twá čłowěku, kterjž má pořog w řřatku řwém.

— w. 3. O řmřti! dobrj gest twřřg řaud čłowěku nuřněmu, a gemuř řřly vřhřwá.

— w. 15. řtarej se o gměno dobre; nebo ono řřalegřřj bude než řřřc pořkladu welřřřch žlata.

řospodine! rač tyto wřřřahj ř řeci probudředně w řřdch naffřř řřřem řřřm wřřemohauřřm obžiwiti ř žapečetiti!

R D N E E.

